

PREGUNTES FREQUENTS (12/4/2020)

COM AFECTA EL COVID-19 A LES MEVES OBRES

Després dels dies festius de setmana santa, es poden reprendre les obres de construcció?

Si, a Catalunya es podran reprendre, amb caràcter general, les obres de construcció el dimarts dia 14 d'abril, atès que el dilluns dia 13 és festiu, amb l'excepció de les obres en edificis ocupats (segons es detalla en la pregunta següent).

El Govern estatal va aprovar el Reial Decret-Llei 10/2020, de 29 de març, pel qual es va acordar l'aplicació d'un permís retribuït de caràcter obligatori a tots els treballadors assalariats de les empreses que realitzen activitats no essencials, del 30 de març i fins al 9 d'abril. Això, ha implicat la paralització de pràcticament totes les obres de construcció, exceptuant les que es poguessin considerar d'urgència, justificades per motius de seguretat de les persones, així com aquelles en les quals només treballin treballadors autònoms. Per tant, finalitzat el període d'aquest permís retribuït obligatori, i excepte que s'aprovi alguna altra disposició legislativa, es poden reprendre les obres de construcció.

Quines obres es poden reprendre?

Amb caràcter general, es poden reprendre les obres de construcció, atès que no es tracta d'activitats suspeses pel Reial Decret 463/2020 que va declarar l'estat d'alarma (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2020-3692>).

No obstant, el Ministeri de Sanitat ha publicat l'Ordre SDN/340/2020, de 12 d'abril (<https://www.boe.es/boe/dias/2020/04/12/pdfs/BOE-A-2020-4424.pdf>), per la qual se suspèn tota classe d'obres en edificis existents quan, en l'edifici en què s'hagin d'executar, hi hagin persones no relacionades amb l'obra, tant si habiten o ocupen l'edifici de forma permanent o temporal, o hi hagin de circular, per motius de residència, treball o altres. Amb aquesta disposició es pretén que no hi pugui haver cap interferència o contacte entre els treballadors i terceres persones alienes a l'obra, per evitar el risc de contagi pel COVID-19. Les úniques excepcions a la prohibició de realitzar obres en edificis ocupats són:

- Quan es pugui sectoritzar totalment la part habitada o ocupada de l'edifici amb la part en què s'executin les obres, sense que es produeixi cap interferència entre els treballadors i les persones no relacionades amb l'obra.
- En el cas que s'hagin de realitzar en els edificis ocupats treballs i obres puntuals de reparacions urgents d'instal·lacions i averies, així com les tasques de vigilància.

Aquesta suspensió de les obres en edificis ocupats es mantindrà mentre duri la situació de l'estat d'alarma o, en el seu cas, fins que el Ministeri de Sanitat dictés una nova Ordre modificativa de l'actual.

Qui ha de garantir la seguretat i la salut dels treballadors d'una obra?

D'acord amb la Llei de 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, l'empresari ha de garantir la seguretat i la salut dels treballadors en tots els aspectes relacionats amb el treball. Així, la garantia de la seguretat i salut dels treballadors és una qüestió de prevenció de riscos laborals que correspon a cadascuna de les empreses, en aquests cas, a la promotora/constructora, els contractistes, i els subcontractistes de cada obra, amb els seus serveis de prevenció propis o aliens preceptius.

En l'actual situació d'emergència sanitària, el Ministeri de Sanitat ha elaborat el **PROCEDIMIENTO DE ACTUACIÓN PARA LOS SERVICIOS DE PREVENCIÓN DE RIESGOS**

LABORALES FRENTE A LA EXPOSICIÓN AL SARS-CoV-2

(<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/PrevencionRRL COVID-19.pdf>), que s'actualitza permanentment, i que estableix que

“corresponde a las empresas evaluar el riesgo de exposición en que se pueden encontrar las personas trabajadoras en cada una de la tareas diferenciadas que realizan y seguir las recomendaciones que sobre el particular emita el servicio de prevención, siguiendo las pautas y recomendaciones formuladas por las autoridades sanitarias”.

Què s'ha de fer abans de reprendre l'obra?

- El contractista ha de disposar d'un protocol d'actuació de contenció davant el COVID-19, que també hauran de complir els subcontractistes i la resta d'empreses que intervinguin en l'obra.
- El contractista ha de garantir que es disposa dels mitjans materials necessaris que s'han previst utilitzar per complir les mesures preventives adoptades.
- Garantir que tots els intervinents a l'obra estiguin correctament informats de les mesures a preventives a aplicar.

Cal formalitzar un acta de represa de l'obra?

No és preceptiu ni imprescindible formalitzar un acta de represa de l'obra, fins i tot encara que s'hagués formalitzat en el seu moment un acta de paralització. Sí que és recomanable deixar constància de la represa de l'obra a través del llibre d'ordres, del llibre d'incidències, acta de represa d'obra i/o altres mitjans de seguiment habituals que s'utilitzin en cada obra, fent constar la data i les circumstàncies en què es produeixi la represa, les indicacions tècniques de la direcció facultativa i del coordinador de seguretat i salut que corresponguin, prèvia la revisió de la situació de l'obra i de les mesures previstes en el pla de seguretat i salut. I caldrà deixar constància del protocol d'actuació de contenció davant el COVID-19 que ha de disposar i aplicar el contractista, i que també hauran de complir els subcontractistes i la resta d'empreses que intervinguin en l'obra.

Quines són les mesures preventives recomanables davant el COVID-19 a aplicar a les obres?

El Ministeri de Treball i Economia Social estatal ha editat un document d'**ORIENTACIONES PREVENTIVAS FRENTE AL COVID-19 EN LAS OBRAS DE CONSTRUCCIÓN** (<https://www.insst.es/documents/94886/715218/Orientaciones+frente+a+Covid-19+en+obras+de+construcci%C3%B3n+construcci%C3%B3n V1 09.04.20.pdf/4321f165-3cff-4388-9f6c-fc632eff23a4>),

ULL! NO SÉ PERQUÈ, PERÒ ARA NO ES POT ACCEDIR AL DOCUMENT DEL MINISTERI DE TREBALL. Adjunto el document en pdf.

on *“se exponen algunas posibles actuaciones que podrían llevarse a cabo para evitar el contagio para que, en cada obra en concreto, se determine cuáles son las más adecuadas y viables. Lo dicho anteriormente debe entenderse sin perjuicio de cualquier otra medida que, en función de las características de los trabajos y/o emplazamiento de la obra, se considere oportuno adoptar”.*

Així, algunes de les mesures recomanades, amb caràcter no exhaustiu, que el contractista haurà de valorar i incloure en el protocol d'actuació de contenció davant el COVID-19 concret de cada obra són:

- Minimitzar la concurrència de persones en l'obra:
 - Disminuint el personal que treballa de forma concurrent, per exemple espaiant els treballs en el temps de manera que es redueixi la coincidència de treballadors.
 - Establint torns per l'entrada i la sortida de l'obra.
 - Realitzant jornada intensiva.

- Fent torns per accedir als menjadors i limitar l'aforament dels vestuaris.
- Mantenir les distàncies de seguretat de 2 metres entre treballadors:
 - Reubicant els llocs de treball en l'obra.
 - Col·locant barreres de separació (mampares transparents) entre treballadors.
 - Posposant o aplaçant determinats treballs.
- Organitzar les zones comunes:
 - Habilitant més zones comunes per garantir la distància de 2m, o instal·lant barreres de separació (mampares transparents).
 - Desinfectant les instal·lacions d'higiene, benestar, oficines i sales de reunions diàriament i després de cada ús.
- Tenir precaució amb les eines i equips de treball:
 - Evitant compartir eines, material i altres equips de treball. Tots els objectes han d'ésser ús exclusiu preferentment.
 - Desinfectant les eines i equips després de cada utilització.
 - En el cas d'equips llogats (bastides, màquines d'excavació...) es desinfectaran abans i després de la seva utilització.
- Referent a l'accés a l'obra:
 - Garantir que només hi accedeixi el personal autoritzat.
 - Evitar l'accés de treballadors vulnerables (per edat, embaràs o afeccions mèdiques anteriors).
- Ventilar periòdicament les obres que es realitzin en recintes tancats.
- Planificar les activitats que s'han de desenvolupar a l'obra, amb la finalitat d'identificar aquelles tasques que no es podran realitzar seguint les mesures preventives establertes per les autoritats sanitàries, determinant si aquestes es reprogramen quan acabi la situació d'alarma sanitària o bé es desenvolupen amb mesures preventives addicionals a les habituals.
- Utilitzar guants i s'aconsella mascareta, a més dels EPI que siguin d'obligat compliment segons el lloc de treball.
- Posar a disposició dels treballadors el material necessari per poder realitzar una desinfecció personal correcta, amb aigua i sabó i/o, preferentment, amb gel hidroalcohòlic.
- Establir el mecanisme per a la investigació i seguiment dels contactes estrets dels treballadors de l'obra amb casos d'infecció, confirmats, probables o possibles, d'altres treballadors o convivents.
- Establir els mitjans d'informació necessaris per garantir que totes les persones que accedeixen a les obres autoritzades coneixen i assumeixen les mesures adoptades per evitar contagis.
- Altres que es considerin adequades a la tipologia i circumstàncies de cada obra.

Com puc realitzar les meves funcions de coordinador de seguretat i salut i/o de direcció facultativa?

- S'hauria d'advertir al contractista, a través del llibre d'incidències o, en el seu cas, per qualsevol altre mitjà documentat, de l'obligatorietat de disposar d'un protocol d'actuació de contenció davant el COVID-19.
- S'hauran de seguir mantenint les visites d'obra i reunions habituals de coordinació, en què també es recomanable analitzar amb les empreses intervinents qualsevol circumstància que sigui necessari tenir en compte respecte a la implantació i control de les mesures preventives adoptades.
- Segons determina el propi Ministeri de Treball i Economia Social, tant el coordinador de seguretat i salut com la direcció facultativa poden identificar aquells casos en què puguin realitzar les seves funcions sense necessitat de presència física a l'obra, efectuant les reunions de seguiment i coordinació de forma telemàtica, donant algunes de les instruccions per telèfon/correu electrònic i, fins i tot, utilitzar mitjans audiovisuals per comprovar el compliment de les instruccions.
- Se seguirà utilitzant el llibre d'incidències per efectuar el seguiment del pla de seguretat i salut.

Com haig d'actuar si detecto qualsevol incompliment de les mesures preventives?

Si el coordinador de seguretat i salut o qualsevol altra persona integrada en la direcció facultativa de l'obra detecta qualsevol incompliment de les mesures preventives establertes, caldrà advertir de l'incompliment al contractista, deixant-ne constància en el Llibre d'Incidències. En el cas que es reiteri l'incompliment, es farà constar en el Llibre d'Incidències la reiteració i es comunicarà a la Inspecció de Treball. En última instància, si es considera que l'incompliment de les mesures suposa un risc greu i imminent per a la seguretat i salut dels treballadors, s'ordenarà la paralització total o parcial de l'obra, comunicant-ho als contractistes i subcontractistes i a la Inspecció de Treball.

En el cas que es decidís la paralització de l'obra, cal formalitzar una acta de paralització?

En el cas que a instàncies del promotor i/o constructor o per algun altra motiu es paralitzessin les obres, es pot valorar deixar constància d'aquesta paralització mitjançant un acta, on s'inclouran les indicacions tècniques de la direcció facultativa i del coordinador de seguretat i salut, per preservar l'obra i les partides executades, així com per implantar i mantenir les mesures de seguretat per evitar riscos i accidents mentre duri la paralització i, en particular, assegurar el tancament de l'obra, per evitar qualsevol accés de terceres persones.

Model d'acta de paralització de l'obra: [ENLLAÇAR A MODEL D'ACTA QUE ES CONSIDERA, EN EL SEU CAS.](#)

Quines són les mesures preventives que hem d'adoptar personalment els tècnics per protegir-nos davant el COVID-19?

Tant el coordinador de seguretat i salut com la direcció facultativa han de complir totes les mesures preventives establertes per als treballadors de l'obra, així com qualsevol altres que puguin establir les autoritats competents. En particular:

- Fer els desplaçaments a l'obra de forma individualitzada.
- Mantenir una distància mínima de 2 metres amb qualsevol persona de l'obra.
- Realitzar el màxim de reunions de manera telemàtica, telefònica o per correu electrònic.
- Si no es poden eludir les reunions presencials, evitar realitzar-les en sales tancades, fer-les a l'aire lliure, complint amb les distàncies de seguretat entre persones.

- En relació amb els equips de protecció personal, seguir utilitzant aquells que siguin d'obligat ús per a cada lloc de treball i, a més afegir, mascareta i guants.
- En relació amb la higiene personal, abans d'entrar i després de sortir de les obres, desinfectar-se les mans amb aigua i sabó i/o, preferentment, amb gel hidroalcohòlic.
- Al sortir de l'obra, netejar els mòbils i tauletes i altres estris personals, ja que poden haver estat en contacte amb superfícies contaminades.

Com podem acreditar els tècnics la necessitat del desplaçament a les obres?

Atès que durant la situació de l'estat d'alarma està limitada la llibertat de circulació de persones per les vies d'ús públic, es recomana portar el certificat pel qual es declara de forma responsable que el desplaçament a l'obra és amb motiu del treball professional, que és una de les activitats autoritzades legalment.

Podeu accedir al model de certificat autorresponsable editat pel la Generalitat de Catalunya:

https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/consells_autoproteccio_emergencia/malalties-transmissibles-emergents-amb-potencial-alt-risc-/certificat-autoresponsable-de-desplacament-en-el-marc-de-lestat-dalarma-per-la-crisi-sanitaria-per-la-covid-19/

AJUDES SI TREBALLO PER COMPTE PROPI (afiliat al RETA o a PREMAAT)

Puc ajornar el pagament dels meus impostos (IVA, pagament a compte i retencions de l'IRPF)?

Sí, prèvia sol·licitud expressa a l'Agència Tributària en el moment de la presentació de les declaracions, i sempre que el termini de presentació i d'ingrés d'aquests estigui entre el 12 de març i el 30 de maig de 2020.

L'ajornament és del pagament, fins a 6 mesos (els 3 primers sense interessos), però no dels terminis de presentació dels impostos.

Consulta les instruccions per sol·licitar l'ajornament del pagament dels impostos a l'enllaç següent:

<https://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio/ componentes / Le interesa conocer/Instrucciones para solicitar aplazamientos de acuerdo con las reglas de facilitacion de liquidez para pymes y autonomos contenidos desarrolladas.shtml>

Si treballo com a autònom (RETA), em puc acollir a algun altre ajut?

A nivell estatal, s'ha establert una prestació extraordinària per cessament de l'activitat dels autònoms, d'un 70% de la base reguladora per la qual cotitzen a la Seguretat Social i d'un mes de durada, que es podrà ampliar fins al final de l'estat d'alarma, sempre que s'acrediti una reducció del 75% de la facturació, en relació amb l'efectuada al semestre anterior.

Consulta els requisits i la tramitació de l'ajut a l'enllaç següent:

<https://revista.seg-social.es/2020/03/24/once-preguntas-y-respuestas-sobre-la-nueva-prestacion-extraordinaria-para-autonomos/>